

FFSAPI - SARGEN TUNA HANDLINE
FISHERIES IMPROVEMENT PROJECT
www.sargenhandlinefip.com

Endangered, Threatened, and Protected (ETP) Species Policy for Members of Sargen Fish Port Tuna Handline Fishing Association, Inc.

I. Introduction SARGEN Handline recognizes the importance of protecting endangered, threatened, and protected (ETP) species as part of its commitment to sustainable and responsible fishing. This policy establishes clear guidelines to prevent the capture, harm, or trade of ETP species and to ensure compliance with national laws, Western and Central Pacific Fisheries Commission (WCPFC) Conservation and Management Measures (CMMs), and international conservation standards.	I. Pasiuna Ginakilala sa SARGEN Handline ang importansya sa pagpanalipod sa mga endangered, threatened, ug protected (ETP) nga mga espisye isip kabahin sa iyang komitment sa malungtarong ug responsableng pagpangisda. Kini nga polisiya nagtukod og klaro nga mga giya aron malikayan ang pagdakop, pagdaot, o pagpamaligya sa mga ETP species ug aron masiguro ang pagsunod sa mga balaod sa nasud, Western and Central Pacific Fisheries Commission (WCPFC) Conservation and Management Measures (CMMs), ug internasyonal nga mga pamantayan sa konserbasyon.
II. Guiding Principles 1. Conservation and Sustainability – Fishing activities must be conducted with full respect for marine biodiversity and the protection of vulnerable species. 2. Precautionary Approach – All fishers must take immediate action to release any ETP species accidentally caught, ensuring minimal harm. 3. Transparency and Accountability – All ETP encounters must be properly recorded, reported, and verified.	II. Mga Giya nga Prinsipyo 1. Konserbasyon ug Malungtarong Pagpangisda – Ang mga kalihokan sa pagpangisda kinahanglan buhaton uban ang tinuoray nga pag-amping sa kinaiyahan sa dagat ug sa pagprotekta sa mga mahuyang o nangaluyahon nga espesye. 2. Precautionary Approach – Ang tanang mananagat kinahanglan mobuhat dayon sa pag-release sa bisan unsang ETP species nga nasayup og dakop, nga walay kadaut kutob sa mahimo. 3. Transparency ug Accountability – Ang tanang ETP encounters kinahanglan tarong nga mairekord, maireport, ug maveripika.

Five handwritten signatures in black ink, arranged horizontally. The signatures are stylized and vary in length and complexity.

FFSAPI - SARGEN TUNA HANDLINE
FISHERIES IMPROVEMENT PROJECT
www.sargenhandlinefip.com

4. Shared Responsibility – Every fisher, captain, vessel owner, and association representative has a role in conserving ETP species and their habitats.	4. Shared Responsibility – Ang matag mananagat, kapitan, tag-iya sa sakayan, ug representante sa asosasyon adunay papel sa pagpanalipod sa mga ETP species ug sa ilang palibot.
III. Legal Framework 1. Republic Act No. 8550, as amended by RA 10654 (The Philippine Fisheries Code) – Prohibits the catching, possession, and trading of rare, threatened, and endangered fishery species. 2. FAO 208, series of 2001, and FAO 208-01 (Amendment 2024) – Provides the list of rare, threatened, and endangered fishery species and sets rules for their conservation and protection. 3. Republic Act No. 9147 (Wildlife Resources Conservation and Protection Act) – Ensures the protection and preservation of wildlife resources and their habitats. 4. CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) – Regulates and prohibits international trade of endangered marine species. 5. WCPFC CMM 2024-07 (Cetaceans) – Strengthens protection for whales and dolphins by prohibiting deliberate setting of fishing gear, requiring safe release of any incidentally caught animals,	III. Legal nga Kerangka 1. Republic Act No. 8550, nga giamendaran sa RA 10654 (The Philippine Fisheries Code) – Nagdili sa pagdakop, pagpanag-iya, ug pagpamaligya sa mga talagsaon, hulga, ug endangered nga mga espisye sa pangisda. 2. FAO 208, series of 2001, ug FAO 208-01 (Amendment 2024) – Naghatag sa listahan sa mga talagsaon, hulga, ug endangered nga mga espisye ug nagtakda og mga lagda para sa ilang pagpanalipod ug konserbasyon. 3. Republic Act No. 9147 (Wildlife Resources Conservation and Protection Act) – Nagpanalipod ug nagpreserba sa mga wildlife resources ug sa ilang pinuy-anan. 4. CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) – Nagdumala ug nagdili sa internasyonal nga pagpamaligya sa mga endangered nga espisye sa dagat. 5. WCPFC CMM 2024-07 (Cetaceans) – Nagpalig-on sa pagpanalipod sa mga balyena ug lumba-lumba pinaagi sa pagdili sa tinuyo nga pagbutang og fishing gear, pagkinahanglan sa luwas nga pag-

[Handwritten signatures]

and mandating reporting of all interactions. 6. WCPFC CMM 2018-04 (Sea Turtles) – Establishes measures to reduce sea turtle interactions, promote safe handling and release practices, and ensure crew training and reporting compliance. 7. WCPFC CMM 2024-05 (Sharks) – Updates and consolidates regional shark conservation measures, including prohibitions on retention of certain species, requirements for live release, and obligations for data collection and reporting. 8. WCPFC CMM 2018-03 (Seabirds) – Requires implementation of seabird bycatch mitigation measures, promotes awareness and training for crew, and encourages the adoption of best practices to minimize impacts on seabird populations.	release sa mga aksidenteng nadakpan, ug pagreport sa tanang interaksyon. 6. WCPFC CMM 2018-04 (Sea Turtles) – Naglatid og mga lakang aron maminusan ang interaksyon sa mga pawikan, nagpasabot sa husto nga pagdumala ug pag-release, ug nagkinahanglan og training ug tukmang pagreport sa tripulante. 7. WCPFC CMM 2024-05 (Sharks) – Nag-update ug naghiusa sa mga lagda alang sa konserbasyon sa pating, lakip ang pagdili sa pagtipig sa pipila ka species, pagkinahanglan sa pag-release kung buhi pa, ug pagreport sa tanang interaksyon. 8. WCPFC CMM 2018-03 (Seabirds) – Nagkinahanglan sa pagpanguna og mga lakang aron maminusan ang seabird bycatch, nag-awhag sa awareness ug training sa tripulante, ug nagdasig sa paggamit sa mga labing maayong praktis aron mapanalipdan ang mga seabird.
IV. Scope This policy applies to all handline fishing vessels, fishers, captains, vessel operators, and company or association representatives under SARGEN Fish Port Tuna Handline Fishing Association Inc., covering all activities from fishing operations to unloading and reporting of catch.	IV. Sakop Kini nga polisiya magamit sa tanang handline fishing vessels, mga mananagat, kapitan, tag-iya, operator sa sakayan, ug mga representante sa kompanya o asosasyon ubos sa SARGEN Fish Port Tuna Handline Fishing Association, Inc., nga naglangkob sa tanang kalihokan gikan sa pagpangisda, pag-unload, hangtod sa pagreport sa mga dakop.

FFSAPI - SARGEN TUNA HANDLINE
FISHERIES IMPROVEMENT PROJECT
www.sargenhandlinefip.com

V. Roles and Responsibilities	V. Mga Papel ug Responsibilidad
- Vessel Operators / Company Representatives - Ensure that all vessels and crew are aware of the ETP Policy and trained on proper handling and reporting. - Maintain ETP Encounter Logs and submit them to the association or BFAR when required. - Captains / Vessel Masters - Supervise all fishing activities to prevent deliberate catching or retention of ETP species. - Ensure proper handling, immediate release, and documentation of any accidental ETP catch. - Verify and sign ETP encounter reports before trip submission. - Crew Members / Fishers - Avoid intentionally catching or harming any ETP species. - Report any accidental encounters immediately to the captain. - Assist in safe release and documentation as directed.	- Mga Vessel Operators / Representante sa Kompanya - Siguraduhon nga ang tanang sakayan ug tripulante nahibalo ug natun-an ang ETP Policy ug ang husto nga paagi sa pagdumala ug pagreport. - Magpadayon og ETP Encounter Logs ug isumite kini sa asosasyon o sa BFAR kung kinahanglan. - Mga Kapitan / Vessel Masters - Magdumala sa tanang kalihokan sa pagpangisda aron malikayan ang tinuyo nga pagdakop o pagtipig sa ETP species. - Siguraduhon ang husto nga pagdumala, dali nga pag-release, ug dokumentasyon sa bisan unsang aksidenteng ETP catch. - Pirmahan ug beripikahon ang ETP encounter reports sa wala pa isumite human sa biyahe. - Mga Mananagat / Tripulante - Likayi ang tinuyo nga pagdakop o pagdaot sa bisan unsang ETP species. - Ireport dayon ang bisan unsang aksidenteng pagkakita o pagdakop sa kapitan. - Motabang sa luwas nga pag-release ug dokumentasyon sumala sa sugo.

Jan Ballante *Mercy G. Sif*

4. SARGEN Handline Association • Monitor ETP reporting compliance. • Provide continuous training and awareness campaigns. • Coordinate with BFAR, LGUs, and other agencies for policy enforcement and monitoring.	4. SARGEN Handline Association • Magmonitor sa pagsunod sa ETP reporting. • Maghatag og padayon nga training ug awareness campaign. • Makigkoordinar sa BFAR, LGUs, ug ubang ahensya para sa pagpatuman ug pagmando sa polisiya.
VI. Key Policy Areas 1. Prohibition of Catch and Retention • Catching, retaining, trading, or harming ETP species (including marine mammals, turtles, sharks, rays, seabirds, and other listed species) is strictly prohibited. 2. Safe Handling and Release • If an ETP species is accidentally caught, it must be released immediately and safely back to the sea. • Fishers must minimize stress or injury to the animal and avoid contact with sensitive parts (e.g., gills, eyes, fins). 3. Recording and Reporting • All accidental interactions or sightings of ETP species must be recorded in the logsheets or catch report.	VI. Mga Pangunang Lugar sa Polisiya 1. Pagdili sa Pagdakop ug Pagtipig • Ang pagdakop, pagtipig, pagpamaligya, o pagdaot sa mga ETP species (lakip ang mga balyena, pagong, pating, pagi, seabirds, ug uban pang nakalista nga mga espisye) mahigpit nga gidili. 2. Luwas nga Pagdumala ug Pag-release • Kung adunay ETP species nga nadakpan sa aksidente, kini kinahanglan i-release dayon ug luwas nga ibalik sa dagat. • Ang mananagat kinahanglan maglikay sa pagdaot sa hayop ug likayan ang paghikap sa sensitibo nga bahin (pananglitan, hasang, mata, pako). 3. Pagrekord ug Pagreport • Ang tanang aksidenteng ETP encounters o sightings kinahanglan mairekord sa logsheets o catch report.

[Handwritten signatures and initials]

FFSAPI - SARGEN TUNA HANDLINE
FISHERIES IMPROVEMENT PROJECT
www.sargenhandlinefip.com

• Reports must include date, species (if known), condition upon release, and location. • The captain must verify and submit the record after each trip.	• Ang report kinahanglan maglakip sa petsa, espisye (kung mailhan), kahimtang sa pag-release, ug lokasyon. • Ang kapitan kinahanglan moberipika ug mosumite sa record human sa matag biyahe.
4. Awareness and Training • All fishers and captains must attend ETP awareness and species identification training before deployment. • Posters or guides showing ETP species must be available onboard.	4. Awareness ug Training • Ang tanang mananagat ug kapitan kinahanglan moapil sa ETP awareness ug species identification training sa wala pa mo-deploy. • Magbutang og mga poster o giya sa ETP species sa sulod sa sakayan.
5. Waste Management and Habitat Protection • Proper waste disposal must be observed to avoid harming ETP habitats. • The release of oil, plastics, or any harmful substances into the sea is strictly prohibited.	5. Pagdumala sa Basura ug Pagpanalipod sa Pinuy-anan • Kinahanglan magbuhat og husto nga waste disposal aron malikayan ang kadaut sa ETP habitats. • Ang paglabay sa lana, plastik, o bisan unsang makadaut nga substansya sa dagat mahigpit nga gidili.
VII. Policy Enforcement and Sanctions for Non-Compliance 1. Failure to comply with this policy may result in: • Suspension or termination of FIP participation or association membership. • Reporting to BFAR and appropriate agencies for possible legal action.	XI. Pagpatuman sa Polisiya ug Silot sa Wala Pagsunod 1. Ang dili pagsunod sa kini nga polisiya magresulta sa: • Suspensyon o pag-terminar sa partisipasyon sa FIP o pagka-miyembro sa asosasyon. • Pagreport sa BFAR ug ubang ahensya alang sa posible nga legal nga aksyon.

[Handwritten signatures and initials]

FFSAPI - SARGEN TUNA HANDLINE
FISHERIES IMPROVEMENT PROJECT
www.sargenhandlinefip.com

• Revocation of fishing permits or cancellation of vessel registration. 2. Deliberate harm or retention of ETP species is a grave offense under RA 10654 and FAO 208, punishable by fines, imprisonment, and forfeiture of catch and gear.	• Pagkanselar sa fishing permit o vessel registration. 2. Ang tinuyo nga pagdaot o pagtipig sa ETP species usa ka grabe nga kalapasan ubos sa RA 10654 ug FAO 208, nga silotan sa multa, pagkabilanggo, ug pagkumpiska sa dakop ug kagamitan.
VII. Conclusion The ETP Species Policy reinforces the SARGEN Handline's dedication to protecting marine biodiversity and maintaining sustainable fisheries. By following this policy, fishers and vessel operators contribute to the long-term health of the ocean, ensuring that tuna handline fishing remains responsible, ethical, and environmentally sound for future generations.	VII. Konklusyon Ang ETP Species Policy nagpalig-on sa komitment sa SARGEN Handline sa pagpanalipod sa biodiversity sa dagat ug sa pagpadayon sa malungtarong pangisda. Pinaagi sa pagsunod sa kini nga polisiya, ang mga mananagat ug tag-iya sa sakayan nag-ambit sa pagpanalipod sa kahimsog sa dagat ug nagpasiguro nga ang tuna handline fishing magpabilin nga responsable, etikal, ug epektibo alang sa umaabot nga henerasyon.

Acknowledgment and Approval

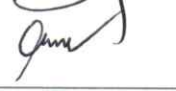
By signing below, the undersigned confirm that they have read, understood, and agree to abide by the provisions of this policy. This policy shall take effect immediately upon the date of the last signature.

Sargen Fish Port Tuna Handline Fishing Association, Inc. Officers

Name	Position	Signature	Date
Mercedes M. Ong	President		03-12-2026
Eustaquio D. Dagcutan, Jr.	Vice President		03-12-2026

FFSAPI - SARGEN TUNA HANDLINE
FISHERIES IMPROVEMENT PROJECT
www.sargenhandlinefip.com

Jerlyn B. Natibo-oc	Secretary		MAR. 12, 2026
Janet T. Rosit	Treasurer		
Lourdes G. Cuaresma	Bookkeeper		03-12-26
Oriel L. Dela Cruz	Project Manager		MAR 12-2026